

Sygn. akt III U 776/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016r. w Suwałkach

sprawy **K. K.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie

w związku z odwołaniem K. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 19 października 2015 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 776/15

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 19.10.2015r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników K. K. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i ubezpieczenia emerytalno – rentowego od 1.01.2000r. do 31.12.2005r.

W uzasadnieniu wskazał, że z dokumentacji ubezpieczeniowej K. K. wynika, że podlegał on ubezpieczeniu rolniczemu w okresach od 11.06.1996r. do 23.02.2012r. oraz od 1.03.2013r. do 10.04.2015r. jako rolnik prowadzący działalność rolniczą na posiadanych gruntach. Decyzją z dnia 21.04.2015r. został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 11.04.2015r., w związku z nabyciem prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1.01.2015r.

Zgodnie jednak z art. 39 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w razie zmiany stanu faktycznego lub stanu prawnego, na podstawie którego wydano decyzję o ustaleniu podlegania ubezpieczeniu, wydaje się nową decyzję w tej sprawie.

W maju 2015r. wpłynęły tymczasem do Centrali KRUS w W. informacje, że w latach 1997 – 2005, kiedy K. K. ustawowo podlegał ubezpieczeniu rolniczemu w KRUS, okresowo przebywał on w USA, a obecnie pobiera amerykańskie świadczenie emerytalne. W związku z tym zostało wszczęte postępowanie w sprawie ustalenia, czy K. K. spełniał

warunku do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w latach 1997, 1998 oraz 2002 – 2005. K. K. złożył co do tego w dniu 2.09.2015r. kopię dokumentu w języku angielskim z SSA w roku 2006 oraz kopię pisma Ambasady Amerykańskiej z dnia 16.04.2014r., która informowała, że nie pobiera on żadnych świadczeń Social Security. Dokumentów tych wcześniej jednak w KRUS nie przedstawił. Ponadto złożył oświadczenie o prawdopodobnych okresach zatrudnienia w USA, o czym wcześniej również nie informował KRUS, a w oświadczeniu złożonym w dniu 13.03.2015r. podał, że okresów pobytu i pracy w USA nie pamięta, ale nie kolidowały one z prowadzeniem działalności rolniczej o profilu roślinnym, ponieważ przypadały w okresach jesienno – zimowo – wiosennych.

W dniu 29.09.2015r. wpłynęły jednak do P. KRUS w E. dokumenty z Wydziału Świadczeń Zagranicznych P. Terenowej KRUS w N., która poinformowała, że amerykańska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okres ubezpieczenia K. K. od 1.01.1981r. do 31.12.1984r. oraz od 1.01.2000r. do 31.12.2005r. Z uzyskanych przez P. KRUS w N. informacji wynika również, że świadczeń z Social Security K. K. nie pobiera, ponieważ nie przedstawił zaświadczeń o zakończeniu pracy w Polsce.

W związku z tym organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 6 pkt. 1, art. 7 ust. 1 pkt. 1, art. 16 ust. 1 pkt 1 oraz art. 38 pkt 1 (w brzmieniu wówczas obowiązującym) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno – rentowemu z mocy ustawy rolnik podlegał jeśli prowadził na własny rachunek działalność rolniczą w posiadanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej gospodarstwie rolnym, nie podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty.

W myśl zaś art. 6 pkt 13 tejże ustawy przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu należy rozumieć również osobę objętą innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym.

W świetle więc ujawnionych obecnie faktów tj. okresów ubezpieczenia związanych z pobytem i pracą w USA potwierdzonych przez amerykańską instytucję ubezpieczeniową, po przeprowadzeniu analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych (między innymi oświadczeń składanych przez K. K., które ze względu na rozbieżności budzą zastrzeżenia) stwierdzono, że K. K. nie spełniał wyżej wymienionych warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1.01.2000r. do 31.12.2005r., tj. w czasie, kiedy był objęty innymi ubezpieczeniami z tytułu pobytu i wykonywania pracy na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki.

W odwołaniu od tej decyzji K. K. zarzucił jej nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla wydania decyzji, a w szczególności nie ustalenia czasookresu jego pobytu w USA w latach 2000 – 2005 i bezkrytyczne przyjęcie, że w wyżej wymienionych latach przebywał w USA i podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu w sytuacji, kiedy wyjaśnił, że jego pobyty w tych latach były sporadyczne, najczęściej przez okres kilku tygodni i nie kolidowało to z prowadzeniem jego gospodarstwa rolnego.

Wskazując to wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub poczynienie własnych ustaleń i zmianę zaskarżonej decyzji poprzez umorzenie postępowania.

W uzasadnieniu bliżej wskazał, że jego wyjazdy do USA w latach 2000 – 2005 nie były kolidujące z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bowiem odbywały się one w okresie zimy, kiedy nie prowadził, bo nie było takiej potrzeby, robót w gospodarstwie. W roku 2000 był w USA w miesiącu grudniu. W roku 2001 przebywał w USA w miesiącu styczniu. W 2002r. przebywał w USA od 20 stycznia do 20 lutego. W roku 2003 przebywał w USA dwukrotnie, pierwszy raz w styczniu, a następnie w listopadzie i grudniu. W roku 2004 był w USA w miesiącu styczniu i lutym. W roku 2005 był w USA w miesiącu lutym. W czasie pobytu w USA podejmował pracę na zlecenie i była to praca dodatkowa, z którego wynagrodzenie nie miało wpływu na prowadzone gospodarstwo w Polsce. Oświadczył zaś w KRUS, że w trakcie pobytu w USA nie podejmował pracy na podstawie umowy o pracę ani nie prowadził własnej działalności gospodarczej. Z tytułu swojej pracy w USA podlegał ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu a nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu. W USA natomiast osoba wykonująca legalnie jakąkolwiek pracę przy uzyskaniu dochodu przekraczającego 3000 dolarów USA w danym roku, zgodnie z ich prawem jest zaliczana do ubezpieczenia emerytalnego za cały rok. Zaliczenie więc do ubezpieczenia emerytalnego w USA nie oznacza wcale, że przebywał tam i pracował przez cały rok. W roku 2001 w trakcie pracy na gospodarstwie w miesiącu

maju uległ wypadkowi i leczył się do końca tego roku, a w zasadzie do 10.01.2002r. Dokumentacja dotycząca jego wypadku i choroby znajduje się w KRUS. Ponadto w tym okresie przeprowadzał na terenie gospodarstwa szereg inwestycji polegających na podniesieniu poziomu kultury rolnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumenty z zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie może być uznane za uzasadnione.

Jak organ rentowy wskazał, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik podlega z mocy ustawy ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu, jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie natomiast z art. 16 ust. 1 pkt. 1 i ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolnik podlega z mocy ustawy, chyba że podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z przepisów tych wynika więc, że rolnik podlega rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, tj. wypadkowemu, chorobowemu, macierzyńskiemu i emerytalno-rentowemu, jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Tymczasem odwołujący się, jako rolnik, w okresie czasu od 1.01.2000r. do 31.12.2005r. podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu, bo w USA, co potwierdziła placówka ubezpieczeniowa tego kraju i czemu odwołujący się w istocie swojej nie oponował. Nie mógł więc podlegać rozliczeniu ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno-rentowemu, nawet jeżeli w kraju prowadził działalność rolniczą na swoim gospodarstwie rolnym. Podleganie rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu nie jest bowiem uzależnione tylko do tego, czy posiada się użytki rolne i prowadzi się na nich działalność rolniczą, ale też od tego, czy podlega się innemu ubezpieczeniu społecznemu. Jak słusznie wskazał organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, ubezpieczenie społeczne rolników ma charakter subsydiarny w stosunku do ubezpieczenia powszechnego. Pierwszeństwo ma ubezpieczenie określone w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, co wprost wynika z treści art. 6 tejże ustawy oraz pośrednio z postanowień art. 7 i 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Decyzje o podleganiu, jak i ustaniu ubezpieczenia, mają natomiast charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny. Potwierdzają pewien stan faktyczny, który już zaistniał. Podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (w tym rolniczego) powstaje z mocy prawa i trwa przez cały czas spełniania ustawowych warunków. W konsekwencji decyzje organu ubezpieczeniowego, wydane w sprawach podlegania ubezpieczeniu oraz ustania ubezpieczenia, jedynie stwierdzają istnienie uwarunkowanej elementami stanu faktycznego określonej sytuacji prawnej, ale sytuacji tej nie tworzą ani nie kształtują. Moment zarówno powstania, jak i ustania obowiązku ubezpieczenia, został określony w sposób ścisły w przepisach prawa i jest niezależny od woli lub świadomości stron.

W niniejszej sprawie znajduje zastosowanie umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczypospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 2.04.2008r. (Dz.U. Nr 46, poz. 347), która weszła w życie od 1.03.2009r., ale zgodnie z jej art. 22 ust. 2 odnosi się również do stanów sprzed 1.03.2009r. Stosownie do art. 91 Konstytucji RP, ratyfikowane umowy międzynarodowe stanowią część krajowego porządku prawnego i są bezpośrednio stosowane. Umowa międzynarodowa, ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ma przy tym pierwszeństwo przed prawem krajowym, jeżeli nie da się ono pogodzić z umową. Celem umów o zabezpieczeniu społecznym było unikanie sytuacji, w której dana osoba miałaby podlegać podwójnie ubezpieczeniom – w kraju zatrudnienia i w kraju zamieszkania. Skoro zaś odwołujący się w spornym okresie prowadził gospodarstwo rolne w Polsce, to nie mógł równocześnie podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na obszarze USA oraz ubezpieczeniu społecznemu rolników w związku z prowadzeniem działalności rolniczej w Polsce.

Zaskarżona decyzja została zatem prawidłowo wydana w celu stwierdzenia, że odwołujący się, wcześniej objęty społecznym ubezpieczeniem rolników, nie spełniał jednak warunków do objęcia go tym ubezpieczeniem.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Suwałkach na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/bd/mmw